

Vähemusrühmade olukorra uuring

Isikuandmete töötlemise tingimused

1. Uuringu nimi on „Eesti Sotsiaaluuringusse vähemusrühmade olukorda kirjeldavate andmete lisamine“ (edaspidi uuring).

Vastutavad töötledjad¹ on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ning Sotsiaalministeerium. **Volitatud töötledja**² on Statistikaamet. Uuringu läbiviija lähtub oma töös isikuandmete kaitset reguleerivatest õigusaktidest³, uuringu tingimuste täitmist on kontrollinud Andmekaitse Inspeksioon⁴.

2. Käesoleva uuringuga Eesti sotsiaaluuringusse täiendavate küsimuste (võrdsusandmete mooduli) lisamise eesmärgiks on mõista erinevate inimeste kogemusi ja vajadusi Eestis, sh **vähemusrühmade⁵ toimetulekut, sotsiaalset tõrjutust ning ebavõrdsust võrreldes kogu rahvastikuga**. Uuringu abil Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium⁶ ja Sotsiaalministeerium⁷ planeerivad ja hindavad poliitikameetmeid, edendades võrdset kohtlemist ning ennetades ja leevendades diskrimineerimist.⁸

Selleks küsitakse uuringus osaleja seksuaalse sättumuse, sooidentiteedi, religioosse kuuluvuse ning töökohal ja tööotsingutel kogetud diskrimineerimise kohta.

¹ Vastutav töötledja on füüsiline või juriidiline isik, avaliku sektori asutus, amet või muu organ, kes üksi või koos teistega määrab kindlaks isikuandmete töötlemise eesmärgid ja vahendid (isikuandmete kaitse üldmääruse artikkel 4 punkt 7).

² Volitatud töötledja on füüsiline või juriidiline isik, avaliku sektori asutus, amet või muu organ, kes töötleb isikuandmeid vastutava töötledja nimel (isikuandmete kaitse üldmääruse artikkel 4 punkt 8).

³ Eelkõige Euroopa parlamendi ja nõukogu määrusest (EL) 2016/679 27. aprill 2016 „füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus)“ ja isikuandmete kaitse seadusest.

Täidesaatval võimul võimalik analüüsida andmeid poliitika kujundamise eesmärgil, läbides enne analüüsi alustamist Andmekaitse Inspeksiooni kontrolli (isikuandmete kaitse seaduse § 6 lõige 5).

⁴ Andmekaitse Inspeksioon on kontrollinud käesoleva uuringu läbiviimist ja kooskõlastanud selle 29.10.2024 otsusega nr 2.2-1/24/20-3.

⁵ Vähemusrühma defineeritakse läbi võrdse kohtlemise seaduse ja soolise võrdõiguslikkuse seaduse, tegemist on seadustes määratletud kaitsvaid tunnuseid omavate inimestega.

⁶ Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi valitsemisalasse kuulub võrdse kohtlemise ja soolise võrdõiguslikkuse edendamine ja koordineerimine ning vastavate õigusaktide eelnõude koostamine (Vabariigi Valitsuse seaduse § 63 lõige 1).

⁷ Sotsiaalministeeriumi valitsemisalasse kuulub sotsiaalse turvalisuse, puudega inimeste elukvaliteedi edendamine ja sellealase tegevuse koordineerimine, ning vastavate õigusaktide eelnõude koostamine (Vabariigi Valitsuse seaduse § 67 lõige 1).

⁸ Kõigi ministeeriumide ülesandeks on oma valitsemisalale tarviliku teadus- ja arendustegevuse ning selle finantseerimise korraldamine (Teadus- ja arendustegevuse korralduse seaduse § 13 lõike 1 punkt 1).

3. Uuringu kutse saatmiseks ja Eesti Sotsiaaluuringu andmete kasutamise õiguslikuks aluseks on Andmekaitse Inspektsiooni otsus⁹. Uuringu küsimustele vastamiseks ja analüüsimiseks on õiguslikuks aluseks osaleja nõusolek¹⁰. Uuringu eesmärkide täitmiseks saadab Statistikaameti Eesti Sotsiaaluuringu valimisse kuuluvatele isikutele **uuringukutse**¹¹. Võrdsusandmete mooduli küsimustele vastamiseks ja uuringu läbiviimiseks küsitakse osalejalt nõusolek. Uuringu läbiviimisel töödeldakse võrdsusandmete mooduli vastuseid koos **Eesti Sotsiaaluuringu**¹² raames kogutud andmetega (isiku antud vastused koos registriandmetega).

4. Kontaktid:

Majandus-ja Kommunikatsiooniministeerium:

- töövaldkonna andmete juht Deisi Pohlak (e-post: deisi.pohlak@mkm.ee, tel: 5912 7349);
- andmekaitse eest vastutava isiku kontakt on andmekaitse@mkm.ee.

Sotsiaalministeerium:

- analüüsi ja statistika osakonna analüütik Age Viira (e-post: age.viira@sm.ee, tel: 5910 7348);
- andmekaitse eest vastutava isiku kontakt on andmekaitse@sm.ee.

5. Andmetöötlus

Uuringu käigus kogutud andmeid töödeldakse ainult Statistikaameti turvalises töökeskkonnas.

Uuringu andmeid säilitatakse pseudonüümimise hetkest 5 aastat (kustutatakse hiljemalt 2031. a II kvartalis), et tagada kogutud andmete võrdlemine ka järgmiste Eesti Sotsiaaluuringu vastustega.

⁹ Andmekaitse Inspektsioon on kontrollinud käesoleva uuringu läbiviimist ja kooskõlastanud selle 29.10.2024 otsusega nr 2.2-1/24/20-3.

¹⁰ Andmesubjekti nõusolek on vabatahtlik, konkreetne, teadlik ja ühemõtteline tahteavaldus, millega andmesubjekt kas avalduse vormis või selge nõusolekut väljendava tegevusega nõustub tema kohta käivate isikuandmete töötlemisega (isikuandmete kaitse üldmääruse artikkel 4 punkt 11).

¹¹ Uuringukutse saatmine on kooskõlastatud Andmekaitse Inspektsiooni 29.10.2024 otsusega nr 2.2-1/24/20-3.

¹² Andmekaitse Inspektsioon on kontrollinud käesoleva uuringu läbiviimist ja kooskõlastanud selle 29.10.2024 otsusega nr 2.2-1/24/20-3.

Kogutud andmed pseudonümiseeritakse¹³ Statistikaameti poolt enne analüüsi alustamist, pseudonümiseerimise võtit¹⁴ analüüsi läbiviijatele kättesaadavaks ei tehta. Analüüsi pseudonüümitud andmestikele on ligipääs vaid selleks määratud töö- ja sotsiaalvaldkonna analüütikutel.

Analüüsi tulemid (tabelid, joonised jms) läbivad enne väljastamist Statistikaameti konfidentsiaalsuse kontrolli. Tulemused esitatakse statistiliselt üldistatult kujul, tagades, et üksikisikuid ei ole võimalik tuvastada.

6. Uuringus osaleja õigused

Uuringus osalenud inimesel on õigus vastutavalt töötlejalt nõuda juurdepääsu teda puudutavatele isikuandmetele, isikuandmete parandamist, isikuandmete hävitamist, isikuandmete töötlemise piiramist. **Uuringus osalejal on õigus võtta nõusolek uuringu läbiviimiseks tagasi, pöördudes stat@stat.ee.**

Pseudonüümimata isikuandmetele ligipääsu ja nende andmete töötlemise lõpetamist nõusoleku tagasivõtmisel on võimalik nõuda säilitustähtajal. Pseudonüümitud andmeid ei ole vastutaval töötlejal võimalik seostada konkreetse isikuga, seetõttu ei ole nendele andmetele võimalik tagada ligipääsu ega lõpetada andmete töötlemist.

Uuringus osalejal on õigus esitada vastuväide enda isikuandmete töötlemisele. Vastutav töötleja kasutab andmeid üksnes uuringu läbiviimise eesmärkidel.

Uuringus osalejal on õigus isikuandmete töötlemise kohta esitada kaebus Andmekaitse Inspeksioonile, pöörduda vastutava töötleja andmekaitseametniku poole või esitada kaebus halduskohtule.

Uuringus osalevate isikute suhtes ei tehta isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 22 lõigetes 1 ja 4 osutatud automatiseeritud otsuseid ega profiilianalüüsi, mis võiksid mõjutada isiku õigusi ja kohustusi.

7. Uuringus töödeldavate isikuandmete liigid ja andmeandjad

Uuringus töödeldakse:

1) Eesti Sotsiaaluuringu käigus kogutavaid uuringus osaleja ja tema leibkonna andmeid (nt sotsiaal-majanduslik seisund, amet ja töötamise sektor, haridus, leibkonnatüüp, sissetulek, toimetulek ning enesehinnangulist terviseseisundit iseloomustavad tunnused) vt täpsemalt [SIIT](#).

¹³ Pseudonümiseerimine tähendab, et isikud ei ole otseselt tuvastatavad. Isikuandmete kaitse üldmääruse artikkel 4 punkti 5 kohaselt on see isikuandmete töötlemine sellisel viisil, et isikuandmeid ei saa enam täiendavat teavet kasutamata seostada konkreetse andmesubjektiga, tingimusel et sellist täiendavat teavet hoitakse eraldi ja andmete tuvastatud või tuvastatava füüsilise isikuga seostamise vältimise tagamiseks võetakse tehnilisi ja korralduslikke meetmeid.

¹⁴ Pseudonümiseerimise võti võimaldab andmete isikuga seostamist ja isiku tuvastamist.

ning osaleja nõusolekul võrdsusandmete mooduliga järgmisi andmeid:

- 2) Diskrimineerimise kogemus töökohal või tööotsingutel;
- 3) Diskrimineerimise alus töökohal või tööotsingutel;
- 4) Sooline enesemääratlus;
- 5) Seksuaalne sättumus;
- 6) Trans,-või intersoolisus;
- 7) Religioosne kuuluvus.

Eesti Sotsiaaluuringuga kogutavad isikuandmed pärinevad Rahvastikuregistrist, Töötukassa, Sotsiaalkindlustusameti ja Maksu- ja Tolliameti registritest ning vastaja enda poolt küsimustikus antud vastustest.

Võrdsusandmete mooduliga kogutavateks andmeteks on inimese enda poolt antavad vastused.